БЪДЕТЕ *УЧЕНИЦИ*, ПРАВЕТЕ *УЧЕНИЦИ*!

Ръководство за библейско изучаване върху
първо и второ послания на Павел към Солунците

БХСС **2005**

"Бъдете ученици, правете ученици!"
Библейски изучавания върху Първото послание на Павел към Сопунците
БХСС 2005,
От Шуменската студентска група (Ердинч Еюбов, Мая Шекерова, Теодора Атанасова, Ергюл Еюбова, Ани Панчева, Трифон Трифонов), 2001 г.

"Стойте твърдо!"
БХСС 2005,
Библейски изучавания върху Второто послание на Павел към Солунците
от Триф Трифонов

Предпечат: Триф Трифонов

Българският Християнски Студентски Съюз е сдружение, което работи за разпространението на християнската вяра в българските университети. БХСС е член на IFES (Международната общност на студентите християни), обединяваща групи от вярващи студенти в повече от 150 страни в света. Студентите заедно свидетелстват за Христос, молят се, изучават Библията и се изграждат в своята вяра.

За допълнителна информация се обръщайте на адрес:
БХСС, София, бул. Хр. Ботев 13, ет. 4, ап. 8, тел. 9531092, email: office@bhss-org.com

---

Съдържание:

1 Солунци: Бъдете ученици, правете ученици!
1. Пример за следване 3
2. "Колко ти платиха?" 4
3. Добри новини 5
4. "Тези май са превъртели?" 5
5. Напразни надежди 6
6. "Това е невъзможно!" 7
7. Бележки към водещия 8
8. Бележки към текста 8

2 Солунци: Стойте твърдо!
1. Кой каквото прави, на себе си го прави 12
2. Внимание: "Ментета" 13
3. Който не работи, не трябва да яде 14
4. Бележки към текста 14

Бъдете ученици, правете ученици!

Първо послание на Павел към Солунците

РЪКОВОДСТВО ЗА ИЗУЧАВАНЕ

Изучаване 1

Пример за следване

1 Солунци 1:1-10.

Тема: Бъдете ученици, правете ученици!
Цел: Да видим как можем да бъдем ефективни ученици и свидетели за Христос.

Увод

Веднъж към мен се приближи едно циганче, протегна ръка и ми поиска пари. Тъй като не можех да съм сигурен какво ще направи с парите, а същевременно исках да му помогна, му предложих да дойде с мен и аз да му купя нещо за ядене. Тогава то ме озадачи, като каза: "Искам да ми купиш сладолед!" Стори ми се доста претенциозно за гладен човек, затова му обясних, че предпочитам да му взема кроасан. То обаче започна да се държи още по-странно, като настояваше да купя сладолед. Накрая си казах, че може би не е яло сладолед от доста време и му купих от най-евтиния. За моя изненада вместо да ми благодари, циганчето се развика защо не съм му купил от най-скъпия сладолед.

Ще кажете, "Каква неблагодарност!" И аз си помислих същото. Но, колкото повече мислех за тази ситуация, толкова повече в главата ми се въртеше една проста мисъл: детето бе реагирало така, както бе виждало да реагират тези около него в подобни ситуации. Може би ние очакваме дадено поведение от отсрещната страна, но нашето поведение не се оформя от само себе си; ние се нуждаем от пример, който да следваме. В онзи ден си мислех, че то просто не бе имало щастието да наблюдава хора, които са добър пример.

Това за съжаление се отнася не само до някои изолирани случаи в обществото ни, то е хронична болест. "Не ми давайте рецепти, дайте ми пример!" е мисъл, която звучи с пълна сила за нашето общество. Добрият пример е нужен навсякъде, но е дефицитна стока! Какво обаче е положението в Църквата? В това първо изучаване апостол Павел насочва вниманието ни към нуждата от добър пример в Тялото Христово.

Задача

Прочетете 1 Солунци 1:1-10. Направете анализ на текста, като изработите схематично представяне на потока на мисълта в него. За целта определете основните части, на които се разделя смислово пасажа, като записвате всяка следваща част (или идея) на нов ред, една стъпка надясно. Ако дадена идея се повтаря, я записвайте точно под фразата с подобна мисъл.

Въпроси

1. За какво благодари Павел на Бог (1:2-10)?
2. На какво се основава увереността на Павел, че Бог е избрал солунците (ст. 4, 5)?
3. Какво говорят стихове 6-10 за пътя на ученичество? През какви изпитания минава той? До какви резултати води за нас и за другите?
4. В какви обстоятелства солунци са станали "подражатели на Павел и на Бог (ст. 6)?
5. Какви основни принципи на ученичество можем да извлечем от примера на Павел (6, 7)?
6. Какъв е резултатът от факта, че те приеха "словото с радост, която е от Святия Дух (ст. 7-10)?
7. Каква е разликата между служението на идоли и служението на "живия и истинен Бог" (ст. 9)?
8. Павел припомня на солунци начина, по който те са станали ученици на Христос. Защо според вас той прави това в началото на своето писмо към тях?
9. Как можем да станем истински подражатели на Христос? А пример за останалите вярващи (ст. 7)? Молете се Святия Дух да ви изпълва с радост и сила да бъдете пример за всички вярващи без значение през какви обстоятелства преминавате.

* * *

Изучаване 2
"Колко ти платиха?"
1 Солунци 2:1 – 2:16

Тема: Защита на делото на благовестието в Солун
Цел: Да видим как можем да правим ученици на Христос с правилни мотиви

Увод

"На този свят няма нищо безплатно. Само едно нещо е без пари и това е … сиренето в капана за мишки!" Като че ли тази мисъл синтезира в себе си най-добре начина на мислене на повечето хора днес. Наистина, живеем във време, когато всички ние, волно или неволно, се отнасяме крайно скептично и подозрително към всичко, което "е твърде хубаво, за да е истина". Зад всеки жест на добра воля се търсят някакви нечисти мотиви. Затова за нас като християни е важно да имаме правилни мотиви в споделянето на благата вест. Първото послание към Солунци разкрива как апостол Павел защитава своето дело на благовестие в една подобна атмосферата на всеобщ скептицизъм, владеещ най-големия град в Македония, Солун.

Мнителни ли сте, когато непознат човек ви предлага да ви направи услуга или подарък? На какво се дължат вашите подозрения?

Задача

Прочетете 1 Сол. 2:1-12. Раздайте празни листи и накарайте всеки участник да начертае таблица от две колони, като в първата напише всички "погрешни мотиви" за благовестване, които намира в текста, а във втората – посочените от Павел "правилни мотиви".

Дискутирайте въпросите, които са възникнали у участниците след попълването на таблицата.
Имайки предвид колоната с правилните мотиви за благовестие, извлечете основните принципи на правилната мотивация за споделяне на Словото.
Как оценявате своите мотиви за благовестие? Към коя от двете колонки спада всеки един от тях? Молете се в групички по двама или трима за правилна мотивация при благовестие.

Помощни въпроси

1. В какви обстоятелства Павел, Сила и Тимотей са проповядвали благовестието? Защо са продължили да го правят след преживяното във Филипи (2:2)?
2. В какво е бил обвиняван Павел (2:3-6)? Хващали ли сте се някога да използвате погрешни мотиви във вашето благовестие? Дайте примери. Как можем да се предпазваме от това?
3. Какви мотиви имаше Павел да остане в Солунската църква? Какво значи "бяхте ни станали мили" (2:8)?
4. На какво Павел уподобява себе си в ст. 7 и 11? Защо?
5. Каква е разликата между Божието слово и човешкото слово (2:13)?
6. Какъв бе резултатът от приемането на благата вест от солунци (2:14-16)? Защо приемането на благата вест носи изпитания и страдания за последователите на Христос? Как бихте отговорили на поддръжниците на идеологията на просперитета в светлината на тези стихове и изхождайки от вашия живот на християни?
7. Какво очаква хората, които спъват благовестието (2:16)? Това мотивира ли ви да се молите за тези, които възпрепятстват благовестието?
8. Помислете и кажете какво можете да направите през следващата седмица, за да имате мотивите на Павел в своето благовестване и правене на ученици, и се молете в групи по двама или трима.

* * *

Изучаване 3
Добри новини
1 Солунци 2:17- 3:13

Тема: "Стойте твърдо в Господа!"
Цел: Да видим как можем заедно да се утешаваме и насърчаваме да стоим твърдо в святост пред Господа.

Увод

В света на спорта едно от най-важните качества на добрите спортисти е постоянството. Една пропусната тренировка, едно пренебрегване на режима на хранене или почивка може да пропилее дългогодишни усилия. Същото се отнася и за нашата вяра и християнски живот – един компромис с нашите убеждения или "вдигането на бяло знаме" пред трудности може да доведе до постепенно примирение с греха и в крайна сметка до загуба на нашата идентичност на вярващи. В това изучаване ще разберем какво означава постоянството във вярата за Павел и как можем да бъдем твърди в святост, независимо през какви житейски бури преминаваме.

1. Как бихте се оценили по отношение на това дали сте постоянен или не по следната скала: 2- колеблив; 3 – малко колеблив; 4 – понякога колеблив, понякога постоянен; 5 – почти винаги постоянен; 6 – постоянен
2. Какво е голямото желание на Павел, Сила и Тимотей в 2:17-20? Защо?
3. С каква мисия Павел и Сила изпращат Тимотей в Солун (3:2, 3)? Как можем да утешаваме другите във вярата им?
4. За какви скърби говори Павел в ст. 3 и 4? По какъв начин скърбите могат да разколебаят вярата ни? Дайте примери.
5. По какъв начин 'твърдото стоене в Господа' на други вярващи може да насърчи нас (3:8)?
6. Каква е молитвата на Павел за солунци (3:10-13)?
7. Как можем "да допълним това, което не достига на вярата" на други християни (ст. 10)?
8. Каква е връзката между "твърдост" и "святост"?
9. В кои области от християнския си живот не успявате да стоите твърдо в Господа? Как можете да преодолеете своето непостоянство?
10. Молете се един за друг за сила и мъдрост, за да стоите твърдо в святост пред Бога.

* * *

Изучаване 4
"Тези май са превъртели?"
1 Солунци 4:1-12

Тема: "Призовани към святост"
Цел: Участниците да осъзнаят, че са призовани да водят живот на святост и любов помежду си, а не да се съобразяват с фалшивите представи на света за морал.

Увод

Случвало ли ви се е някога да ви лепнат етикета "превъртял сектант" просто защото се опитвате да отстоявате библейска позиция по даден въпрос на поведението, без да се съобразявате с преобладаващото мнение по въпроса? След сексуалната революция и "All you need is love" на 60-те години на миналия век, днес християнските норми на поведение за мнозина изглеждат отживелица. Подобна сексуална разпуснатост характеризирала нравите и в Солун от средата на 1 в. сл. Хр. и поради това много християни са били подложени на натиск да считат сексуалната чистота за ненужно ограничение. Павел обаче не може да направи компромис с Христовите ясни и високи критерии за поведение. В този пасаж той показва как можем да отговаряме на атаките на невярващите и да устояваме призванието си за святост.

1. Мислите ли, че общоприетите норми са най-достойни за следване?

Задача
Прочетете 1 Сол. 4:1-12. Проследете развитието на основните идеи и твърдения в пасажа, като ги поставите в каренца, свързани със стрелки в диаграма. Докато работите спазвайте следния принцип: каренцата съдържат идеите; стрелките показват посоката на мисълта. Разделете пасажа на основните му части, след което впишете всяка част в съответното каре. Всяко основно твърдение се вписва в посока надолу, а всяко развитие на идеята – надясно (принципът е подобен както при "анализа на изреченията" от изучаване 1).

Сравнете построените от вас диаграми и споделете какви наблюдения сте направили с тяхна помощ.
Какво означава пасажът ? Защо е написан?
Какво означава пасажът за вас лично?
Молете се да имате живот, който се основава на Божиите критерии за святост.

Помощни въпроси

2. Какви съвети са дали Павел, Тимотей и Сила на вярващите по време на пребиваването си в Солунската църква (4:3-8)? Как можем да се въздържаме от блудство?
3. Какво означава изразът "да не поврежда брата си" (4:6)? Посочете примери, по които можем да се превърнем в "препъни камък" за своите братя и сестри.
4. На какво освен съвети разчита Павел, за да научи солунци на святост (4:1)
5. Защо Павел смята, че няма нужда да пише за братолюбието (ст. 9)? Какво би казал Павел на вашата църква по този въпрос?
6. Защо Павел съветва солунци "да се стараят да живеят тихо" (4:11)? Как можем да съвместяваме "тихия живот" с нуждата от публично деклариране на нашата вяра?
7. Защо апостолът съветва солунци "да работят с ръцете си" (ст. 11)?
8. Каква е връзката между освещение, братолюбие и преуспяване? Защо трябва да преуспяваме в тези две области (ст. 10)?
9. С кои представи на света за 'приемливо поведение' ви е най-трудно да се преборите в живота си?
10. Разделете се на групички по двама и се помолете вашето поведение да се основава на Божиите критерии за святост, а не на либералните представи за допустимо поведение на света.

* * *

Изучаване 5
"Напразни надежди?"
1 Солунци 4:13-5:11

Тема: Надежда за спасение
Цел: Да имаме надежда, която не зависи от обстоятелствата, а е основана на обещанията на Божието слово.

Увод

"Надеждата умира последна". Това клише се използва "под път и над път", обикновено за да опише някаква безнадеждна ситуация или малковероятен обрат. Хората се надяват на много неща – да си намерят добра и доходоносна работа, да успеят да емигрират, да имат успешен брак, да спечелят от тотото, да минат метър и т.н. Макар и да знаем, че нашите надежди в много случаи са напразни, ние не преставаме да се надяваме на чудо. Но за християните има една истинска надежда - надеждата за спасение. Тя е нещо съвсем реално и постижимо, нещо което зависи не от сляпата случайност, а от това дали са стъпили на Божиите обещания.

1. Сигурни ли сте в своето спасение или просто се надявате то да е истина?

Задача:
Прочетете 4:13-5:11. Подчертайте или оградете всички думи и изрази в текста, които разкриват различни аспекти от Второто идване на Исус Христос.

Коя е централната тема в пасажа?
Защо Павел отделя толкова голяма част от писмото си, за да говори на солунци за идването на Христос? Защо за нас е важно да разбираме това? Какво трябва да промените в живота си, за да откликнете на Божия призив в този пасаж?

Помощни въпроси

2. Прочетете 4: 14-18. Какво ще се случи с починалите вярващи (4:14-17)? Какви основания има Павел да смята така?
3. Как ще изглежда Второто пришествие според Павел? Защо Павел им пише така подробно за него? Защо Павел ги съветва да се "насърчават един друг с тия думи (4:18)?
4. Повечето от нас са преживявали загуба на ближен. Помагат ли ви тези думи да преодолеете по-лесно скръбта по починал вярващ близък? Представете си, че е починал някой ваш близък, който е невярващ. Стимулират ли ви горните стихове да благовествате по-усърдно на приятелите и родините си?
5. Прочетете 5:1-11. Кога според Павел ще дойде Господният ден (5:1-5)? Защо той го уподобява на "крадец нощем" (ст. 2)?
6. На какво трябва да се основава нашата "надежда за спасение" (4:14; 5:9, 10)?
7. Как трябва да се подготвим за този ден, за да не пропилеем своята надежда за спасение (5:6, 8)? Как можем да поддържаме постоянна бойна готовност и да не зависим от обстоятелствата?
8. Има ли нещо, което ограбва вашата надежда за спасение? Молете се вашата надежда да е твърдо основана в Христовата смърт и възкресение.

* * *

Изучаване 6
"Това е невъзможно!"
1 Солунци 5:12-28

Тема: Заключителни напътствия
Цел: Да се насърчим и разсъждаваме върху практичното приложение на нашата вяра във взаимоотношенията ни с другите вярващи.

Увод:

Дотук разгледахме петте централни теми, повдигнати от Павел в писмото му до солунската църква – изграждането на ученици на Христос, правилната мотивация при благовестие, постоянството в християнския ни живот, святостта и надеждата за спасение. В заключителните си думи в 1 Сол. 5:12-28 Павел отправя още няколко напътствия и съвета, които биха им помогнали да запазят непокътнати своите "дух, душа и тяло" до идването на Исус Христос.

Задача:
Разделете участниците по двойки. Всяка от тях трябва да "преведе" на съвременен български език определена част от 1 Сол. 5:12-23 (например, по 1 стих на двойка).

Всеки двама души прочитат своя "превод" и групата дискутира предложените от тях промени. Молете се за взаимоотношенията си с останалите вярващи.

Помощни въпроси:

1. Прочетете 5:12-22. Какво трябва да е отношението ни към служителите в нашата църква (5:12)? Защо? Как можем на практика да ги признаваме и почитаме?
2. Какви последни напътствия дава Павел на солунците (ст. 14-22)?
3. Предайте със свои думи съветите в ст. 14 и 15. Защо е важно да се грижим за всички свои братя и сестри в църквата? Споделете какво бихте могли да направите за тях?
4. По какъв признак можем да обединим нашата радост, молитви и благодарност към Бога (ст. 16-18)? За някои християни тези съвети изглеждат нереални и непостижими. А за вас?
5. Как можем без да искаме да угасим Духа?

6. Какво означава "да не презираме пророчествата"? Какво е мястото на пророчествата във вашата църква? Как можем да сме сигурни, че те са от Бога?
7. Как могат да се запазят "непокътнати духа, душата и тялото ни" до Господното пришествие (5:23)?
8. Молете се всички тези молитви на Павел да станат реалност във вашия живот.

Бележки за водещия:

Преди изучаването се помолете на Бог да можете да разберете добре пасажа и да го прилагате в личния си живот. Молете се също за членовете на групата, които ще дойдат на изучаването. Искайте Бог да ви даде приятно и ползотворно време заедно в изучаване на Неговото слово.

Прочетете пасажа няколко пъти, докато той улегне добре в ума ви. След това работете внимателно върху всеки въпрос, прекарвайте време в размишление преди да формулирате отговорите си. След като направите сам изучаването, запознайте се с бележките към текста и бележките за водещия. Тази информация може да ви помогне, ако възникват допълнителни въпроси към текста. Поради ограниченото време не е нужно на всяка цена да я споделяте.

По време на изучаването: започнете и свършете навреме. Първият въпрос е за разчупване на леда. Вторият насочва към темата. Уверете се, че всеки разполага с копие на пасажа (с НЗ). Обяснете на хората, че сега ще имате дискусия, а не лекция. Насърчете ги да участват и да търсят отговорите на въпросите в текста, а не от други места в Библията. Също, кажете че очаквате от тях да дават кратки отговори, за да може всички да участват. Вашата роля ще е да насочвате незабележимо дискусията към постигане на нейната цел. Не се страхувайте от спор, от кратко мълчание и не се задоволявайте само с 1 отговор. Избягвайте сами да отговаряте на въпросите, които задавате. От време на време обобщавайте казаното.

Бележки към текста

Изучаване 1

Този метод на наблюдение се нарича "анализ на изреченията" или още "поток на мисълта". Той е подходящ за библейски пасажи, съдържащи много информация в синтезиран вид, каквито са посланията на Павел. Целта е пасажът да се раздели на основните му части, за да се определят основните идеи в него и начинът, по който те си взаимодействат. Това става без да се променят думите или пунктуацията, а като се подредят елементите на пасажа според потока на мисълта в него.

За да се подготвите за водене на тази дискусия, направите своя анализ на изреченията в 1 гл. предварително. След това в група накарайте всеки индивидуално да направи "анализ на потока на мисълта" и дискутирайте какво те са успели да открият в текста. Ако все пак мислите, че на групата ще отнеме много време, за да изпълни задачата, можете да раздадете предварително подготвената от вас схема, след което да помолите членовете на групата да подчертаят или оградят основни идеи и повторения в текста, преди да зададете своите въпроси за наблюдение, тълкуване и приложение.

Повече информация за този метод на наблюдение и примери с неговото използване можете да намерите в "Ръководство за студентския лидер", БХСС, стр. 47-49.

Ако възнамерявате да приложите традиционния метод на наблюдение за първите две изучавания (тоест метода на въпросите) можете да ги слеете в едно изучаване. В настоящото ръководство те са разделени за удобство, тъй като прилагането на метода "анализ на потока на мисълта" се нуждае от повече време и налага разглеждането на първия пасаж в отделно изучаване.

Въпрос 1. В стихове 1:2-10 Павел благодари на солунците и едновременно въвежда основните теми в писмото си – благовестието, любовта, твърдото стоене, увереността, скърбите, радостта, лъжеапостолите, ученичеството, отношението към труда у вярващите. Затова е добре те да бъдат отбелязани преди участниците да могат да се запознаят подробно с тях по-нататък.

Въпрос 3. Пътят на ученичество винаги преминава през "много скърби" и изпитания. Преди да изпълни своята мисия Христос отиде в пустинята, където бе изкушаван 40 дни от дявола. Той беше "светлината, която тъмнината не схвана" (Йоан 1:5). Благата вест на Христос изисква от хората да "поемат своят кръст и да го носят", а това обикновено не се посреща с голям ентусиазъм, тъкмо напротив. Затова и ние трябва да сме подготвени за враждебното отношение на света към нас, ако искаме да останем верни последователи на Христос. От друга страна, тъкмо нашата "различност" може да се разчуе и да привлече към Исус много невярващи, както и да стане пример за много вярващи.

Въпрос 5. Солунци са станали подражатели и след това пример за други – следователно принципите са споделяне на живота, прекарване на много време с учениците, правилно поучение и личен пример.

Въпрос 7. Стихове 5 и 9 са начало на една серия контрасти, които са разгледани по-подробно в следващото изучаване 2. Що се отнася до разликата между идолопоклонството и поклонението на Бога, се опитайте да насочите вниманието на групата към основната разлика – първото се надява на мъртви идоли, а второто – на живия Бог, който е доказал своята истинност чрез служението, смъртта и възкресението на Исус. Надеждата на християнина е много по-различна от надеждите на идолопоклонниците.

Въпрос 8. Вж. темата на следващото изучаване.

Изучаване 2

Задача. Този метод за наблюдение се нарича "метод на контрастите" или "метод на противопоставянето". Той цели внимателно разлеждане на пасажа, което ще помогне на участниците да открият контрастите в текста. В случая са противопоставени правилните мотиви на Павел с неща, в които апостолът е бил обвиняван от своите противници (за повече информация за метода вж. Ръководство за Студентския лидер, БХСС, стр. 42-43).

Въпрос 1. Деян. 16:16-40 описва инцидента със слугинята с предсказателен дух, който Павел и Сила изгонват и това довежда до тяхното хвърляне в затвора във Филипи. Бог обаче се намесва като изпраща земетресение и те се спасяват по свръхестествен начин. Деян. 17:1-10 пък свидетелства за опозицията на някои евреи в Солун срещу Павел и Сила, поради която те са принудени да напуснат града нощем. Преследването и огромната опозиция не само не сломяват духа на Павел, но го "одързостяват" да продължава да служи на делото на благовестието.

Въпрос 2. Този въпрос цели да накара участниците да си дадат сметка колко лесно е човек да има погрешни мотиви и да им помогне да избягват чужди (или да не повтарят своите) грешки в своето благовестване.

Въпрос 5. Първото действа, а второто не; първото съдържа пълната истина и е правилно мотивирано, а второто винаги крие опасността от заблуди и нечиста мотивация.

Изучаване 3

Тук липсва задача, което означава че е използван традиционния метод на наблюдение – методът на въпросите.

Въпрос 4. Павел има предвид конкретно случилото се с него и Сила във Филипи и Солун, но също така и всички беди, които идват в живота на вярващите поради враждебността на невярващите към благата вест. Добре е участниците в дискусията да осъзнаят, че самият Павел смята, че всички християни са "предопределени" да страдат за благовестието, особено на фона на ширещите се в църквата просперитетни учения.

Въпрос 7. Тук Павел говори за необходимостта от общение сред вярващите. Той би желал да може да види "лицето" на солунските вярващи и да ги насърчи да продължават да стоят твърдо във вярата си, защото знае, че тя се утвърждава и расте единствено в контекстта на общността.

Въпрос 8. Този въпрос може да затрудни някои участници в дискусията поради своето абстрактно звучене. Насърчете ги да помислят дали е възможно да сме твърди във вярата без да сме святи и дали можем да следваме святостта ако не се молим за твърдост.

Въпроси 9 и 10. Това са много важни въпроси на приложение. Липсата на постоянство и твърдост в християнския ни живот често е проблем No. 1 за вярващите. Нещата се усложняват още повече от спецификите на българския манталитет и душевност, които ни характеризират по-скоро като хора на непостоянството и настроенията, отколкото на дисциплината ... Насърчете хората да споделят конкретни свои слабости/грехове в тази област, а не просто да говорят по принцип.

Изучаване 4

Методът на "логическата диаграма" се харесва на хората с математическо мислене, но може да "извади от равновесие" студентите, които са скарани с математиката. Затова предварително преценете дали си струва да го пробвате в група. Ако все пак се решите, за удобство можете предварително да донесете или достатъчен брой празни листи, или листи разделени на клетки, които да раздадете на всеки студент. За повече информация за този метод на наблюдение, както и за примери с него, вж. Ръководство за студентския лидер, БХСС, стр. 54-55.

Въпрос 4. Павел разчита преди всичко на личния си пример.

Въпрос 5. Павел вижда от живота им, че солунци упражняват братолюбие. Все пак, той би желал всички да показват любов помежду си; очевидно сред тях е имало хора, които не са го превели.

Въпрос 6. "Тихо живеене" тук не означава живот без свидетелстване, а напротив – да живеем така, че да "свидетелстваме винаги, понякога с думи". Тук "тихо" означава "скромно" – очевидно това е било проблем за някои християни в Солун, както е и в наши дни.

Въпрос 7. Павел не иска солунските вярващи да стават повод за похулване на Божието име чрез своя недоимък. Вж. също 5:14.

Въпрос 9. Много от представите на света за нормално са в разрез със заповедите на Исус Христос. Ето някои от тях: секс преди брака (пробен брак), търсене вратички в закона, укриването на данъци, благородната лъжа, преписването по време на изпити и т.н.

Изучаване 5

Задача. Този метод на наблюдение се нарича "отбелязване". Той съсредоточава вниманието към някаква подробност, върху която авторът акцентира в текста. Това може да е дума или тема, повторена или развита от различни гледни точки в пасажа. За целта е нужно предварително да размножите текста, за да може всеки да работи върху своя лист, а не направо върху Библията (за някого това може да е проблем). Идеята е, че работата с текста ще помогне на участниците да очертаят основните идеи и да идентифицират основната тема в него (вж. Ръководство за Студентския лидер, БХСС, стр. 41-42).

Както и при останалите нетрадиционни методи за наблюдение, попитайте ги в началото дали самите те имат въпроси, за да стимулирате дискусия. При нужда използвайте помощните въпроси.

Въпрос 2. Никъде в евангелията не се споменава, че първи ще възкръснат мъртъвците, а след ще ги последват и живите. Това или е дадено на Павел като откровение или Христос го е бил казал, и то се е предавало като предание в църквата.

Въпрос 3. Тяхната скръб, за която също става дума, е породена от факта, че те вече са губели търпение, защото са смятали, че Христос ще дойде много скоро. Оттук и тяхното безпокойство относно съдбата на умрелите им близки, които също са били вярващи приживе – сред тях са се появили страхове, че умрелите няма да преживеят Второто пришествие и така ще се разминат с Божието царство.

Въпрос 5. Метафорите са често използвано стилистично средство в писмата на Павел. Тук Павел дава прекрасна илюстрация на внезапния начин, по който ще настъпи Господния ден.

Въпрос 8. Сред християните по света съществуват различни гледни точки относно това дали веднъж спасен християнинът може да загуби спасението си. Тук Павел не цели да влиза в доктринални спорове, а просто да окуражи солунци. Те са скърбели за мъртвите си, понеже са били разочаровани, че Второто идване на Христос се бави и не били сигурни каква ще бъде съдбата на мъртъвците в този случай.

Има много други неща, които могат да ограбват нашата надежда за спасение – повтарящ се грях, липса на любов, влиянието на светски мирогледи и др. В такъв момент ние трябва да се насърчаваме да гледаме само на Христос и на Неговата жертва на кръста и да изповядаме своето спасение.

Изучаване 6

Задача. Този метод на "предаване със собствени думи" или "преразказ" може да провокира участниците да се замислят за фрази, които иначе са много известни, но не винаги се разбират в пълнота от вярващите. Той може да ги насърчи да го използват винаги, когато срещат неясни думи и изрази в Словото (вж. Ръководство за Студентския лидер, БХСС, стр. 38-39).

Въпрос 1. Служителите трябва да се почитат 1) като братя и сестри в Господа; 2) заради тяхното дело (ст. 13). Павел ни насърчава не само да се молим за тях, но и да събираме материални жертви за тяхната издръжка.

Въпрос 4. По това, че трябва да ги имаме постоянно.

Въпрос 5. Неморално поведение, безделие, или други грехове, липса на любов, механично поклонение без дарбите на Духа и др. са все неща, които могат да задушат Духа.

Въпрос 8. Водещият може да предложи всеки да научи наизуст стихове 16-23 и следващият път да помоли някой да ги каже. Това е една чудесна практика и би послужило като добър пример и стимул за останалите, които не са имали време досега да го направят.

Стойте твърдо!

Второ послание на Павел към Солунците

РЪКОВОДСТВО ЗА ИЗУЧАВАНЕ

Изучаване 1

"Кой каквото прави, на себе си го прави"

2 Солунци 1

Тема: Достойни за Божието царство
Цел: Да видим как трябва да живеем, за да бъдем счетени достойни за Божието царство.

Увод

Веднъж разговарях с една студентка, която ми заяви, че смисълът на нейния живот бил да опита от всичко, защото "веднъж се живее". Когато я провокирах с въпроса дали не се страхува, че това непрестанно преследване на удоволствията ще бъде пагубно за нейното физическо и духовно здраве, тя отвърна самоуверено, че е свободна да прави каквото си иска. Много хора се подлъгват от тази хедонистична философия и бавно и неусетно се плъзгат към ръба на пропастта. В първата глава от второто си послание към солунската църква апостол Павел говори именно за факта, че "кой каквото прави, на себе си го прави". Нашето поведение не остава без последствия - взависимост от това как използваме личната си свобода, Бог може или да ни благослови, или да ни накаже. Тук той насочва вниманието ни към въпроса как можем да бъдем счетени за достойни за Него.

Какво бихте отговорили на човек, който твърди че няма възмездие за нашите дела?

Задача:
Прочетете гл. 1 и попълнете следната таблица:

	отношение към благата вест	Божият отговор
християни		
нехристияни		

Коя е основната идея в тази глава?

Какво означава този пасаж за нас лично?

Помощни въпроси:

1. Прочетете 1 гл. С какъв поздрав Павел, Сила и Тимотей започват своето писмо до Солунската църква (ст. 2; срав. с 1 Сол. 1:1)? Защо?

2. Защо Павел счита, че те са длъжни да благодарят винаги на Бог за солунци? За какво благодари Павел на Бог (ст. 3)?

3. В ст. 4 Павел заявява, че "се гордее със солунци" (NIV, WBTC) за тяхната твърдост и вяра. Има ли той основания да изпитва гордост? Не противоречи ли гордостта на качеството 'смирение', което християните трябва да практикуват? Кога нашата гордост е оправдана? Дайте други синоними на израза "се хвалим с вас".
4. За какви неволи става дума в същия стих? Кое е доказателството за справедливия характер на Божия съд (ст. 5)?

5. По какъв начин страданията и гоненията могат да допринесат за "удостояването ни за Божието царство" (ст. 5)?
6. Кои две групи от хора Павел противопоставя в ст. 6 и 7? Какъв е Божият справедлив отговор на техните дела? Много хора считат, че "на този свят няма справедливост". Как можем да им помогнем да преодолеят тази интелектуална пречка да повярват в Христос (ст. 6-10)?

7. Какво означава изразът "достойни за призванието ви" (ст. 11)? Каква е ролята на Бог и каква е нашата роля в постигането на нашето призвание?
Какво е необходимо, за да може нашето "добро желание" да се трансформира в "дело на вярата" (ст. 11)?
8. Как Исус може да се прослави в нас (ст. 12)?
9. Молете се Бог да ви помогне да постигнете своето призвание "както на небето, така и на земята".

* * *

Изучаване 2
"Внимание: ментета"
2 Солунци 2

Тема: Пришествието на Исус Христос
Цел: Да разберем как можем да останем твърди в своята вяра въпреки външната опозиция и заблудите около нас.

Увод

"Обичате ли ментета?" Ще кажете, "що за идиотски въпрос! Кой ще е тоя луд за връзване, дето си пада по ментета?" – и ще бъдете прави. Може би няма нещо друго, което да предизвиква толкова негативни реакции, както опита за подмяна на оригинала. Наистина, не е едно и също дали под етикета на купените от вас дънки "Levis" се крие конфекция от от Капълъ чарши, дали вместо известна компютърна конфигурация са ви пробутали китайска еднодневка, или вместо истинска банкнота са ви дали фалшификат. За съжаление, обикновено разбираме за измамата твърде късно и вече няма връщане назад – "рекламации се правят само в момента на закупуване на стоката". Но как можем да предотвратим тези ужасни злоупотреби с ментета? Как да разпознаем оригинала от морето фалшификати, истината сред многото лъжи? В тези стихове Павел призовава солунските вярващи да останат твърди в своята вяра и да гледат единствено към оригинала на своето спасение, и да не се смущават от "духовните ментета", навлезли в тяхната църква.

1. Какво е отношението ви към ментетата?
2. Прочетете 2 Солунци 2. Какво предупреждение отправя Павел в ст. 1-3?
3. Кой е "човекът на греха, синът на погибелта" в ст. 3? Означава ли казаното от Павел тук, че той не желае солунци да вярват, че Исус Христос може да дойде във всеки един момент?
4. Защо Второто идване на Христос е прицел на толкова много лъжепророчества? Какви други лъжепророчества сте чували вие? Как можем "да не се смущаваме" от тези лъжепророчества?
5. Какво трябва да стане преди да дойде Второто пришествие? Как "човекът на греха, синът на погибелта" представя себе си за Бог (ст. 4)?
6. Какво възпира антихрист все още да не идва (ст. 5-7)? А коя е тайната на беззаконието?
7. На кого се дължи идването на "беззаконния" и какъв е неговият арсенал от оръжия (ст. 8-10)? Дайте пример за лъжливи чудеса в наши дни.
8. Как отхвърлянето на истината може да се окаже фатално за живота ни (ст. 10-12)?
9. Какъв е Божият план за тези, които вървят в истината (ст. 13, 14)? По какъв начин Бог "ни избира за спасение" (ст. 13)? Зависи ли нашето спасение и от нас самите? Как?
10. Павел започва и завършва 2 гл. с призив към солунци да стоят твърдо и да държат преданията, които са научили от тях (ст. 2, 15). Защо?
11. Сами ли са християните в тази си борба (ст. 16, 17)? Благодарете на Бог за неговата "вечна утеха и надежда" и се помолете Той да ви дава сила, за да устоите на изпитанията, без да се поддавате на внушенията на лъжепророчествата около вас.

* * *

Изучаване 3
"Който не работи, не трябва да яде"
2 Солунци 3

Тема: Работете като за пред Господа
Цел: Да осъзнаем колко голямо е значението на отношението ни към труда за нашето свидетелство.

Увод

Чели ли сте популярната българска народна приказка "Който не работи, не трябва да яде"? В нея мързеливата млада невяста остава три дни гладна, за да се научи най-накрая, че от нея се очаква да се потруди, за да изкара своя хляб. Разбира се, това правило, колкото и вярно да е, има и своите изключения. За съжаление днес у нас има твърде много начини, чрез които човек може да "мине метър" и не само да е сит, но и дори материално осигурен, без да си мръдне и пръстта...

Задача:
Помолете участниците да се разделят в групички по двама. Обяснете им, че единият от тях ще играе ролята на Павел, а другият ще бъде журналистът. След като прочетете пасажа, "журналистът" започва, като задава един въпрос на "Павел" върху текста. След като "Павел" отговори, двамата си сменят ролите. Така те задават всички въпроси, които им хрумват върху текста, като се редуват.

Имаше ли въпроси, на които не успяхте да отговорите? Кои са те?

Помощни въпроси:

1. За какво призовава Павел вярващите да се молят в ст. 1? Кои са "неразбраните и нечестивите човеци" и защо Павел иска да се избави от тях (ст. 2)?
2. Каква е взаимовръзката между Божията вярност и човешките усилия в християнския живот (ст. 3)?
3. Защо Павел е уверен, че солунци следват и ще следват неговите съвети (ст. 4)?
4. Кои две качества ще са необходими най-вече на солунци в следването на заповедите на Павел (ст. 5)?
5. Какво означава израза "всеки брат, който се обхожда безчинно" – ст. 6? Как християните трябва да се отнасят към мързела у себе си и у другите (вж. и ст. 14)?
6. Защо Павел има основание да иска от солунци да му подражават (ст. 7)? Защо той е работил допълнително, след като е смятал, че има право да бъде издържан от тях (ст. 8, 9)?
7. Защо е толкова важно християните да са пример в отношението си към труда? До какво води безделието (ст. 10, 11)?
8. Как можем да следваме примера на Павел в една стагнирана икономика, в която да си намериш работа по честен път е равносилно на подвиг?
9. Като имате предвид всичко казано дотук, защо Павел държи да спомене накрая изрично, че той наистина е авторът на това писмо (ст. 17, 18)?

Бележки към текста

Изучаване 1

Задача. Изготвянето на таблица ще помогне на групата да наблюдава подробностите в пасажа и да проследи развитието на идеите, както и връзката между тях.

За повече информация за метода вж. Ръководство за студентския лидер, стр. 52.

Въпрос 4. Устояването на солунци в гонението срещу тях е най-голямото доказателство за Божия справедлив съд. Справедливостта на Бог е видна от факта, че той не ги е оставил сами да се справят с трудностите, а им е дал сила да издържат, което на свой ред е довело до изграждането на техния характер и до духовното им израстване.

Въпрос 5. Христос не обещава на своите последователи "имунитет срещу страдания". Християните би следвало да се различават от нехристияните не по това, че водят безпроблемен живот, а по начина, по който реагират на проблемите. Оръжията, с които се характеризираше отговора на солунци на проблемите бяха твърдост, любов към ближния и непоклатима вяра. Това ги правеше достойни (или "удостоени") за Божието царство не в смисъл, че тяхното влизане в Царството бе резултат от личните им усилия, а че с помощта на Божията благодат и тяхната вяра те имаха достъп до него.

Въпрос 6. След като чуете отговорите на първите два въпроса, насочете вниманието на групата към съвременността с третия подвъпрос. Въпреки първородния грях, стремежът към справедливост и правосъдие е дълбоко залегнал в съзнанието на повечето хора поради "всеобщата благодат", която Бог дава както на вярващи, така и на невярващи. Затова многото случаи на явна несправедливост (ненаказуемост на злото и невъзнаграждаване на доброто) са причина много от тях да отхвърлят идеята за любящия и справедлив Бог. Можете да предизвикате групата да се замисли как може да насочи вниманието на такива невярващи към вечността и цялостния Божи план за съд и спасение на човечеството.

Въпрос 7. Всеки християнин е призован да преодолява изпитанията и да остане верен на Бог до края на своя земен път, за да влезе в Неговата почивка – Небесното царство. Огромна роля за постигането на това призвание има Бог, който чрез Святия Си Дух ни "усъвършенства" - дава ни сила, мъдрост и целеустременост за реализирането на всяко наше намерение, което е съзвучно с Неговата воля. Макар в началото Павел да изразява своето убеждение, че солунци ще бъдат счетени за достойни от Бог да влязат в Неговото царство (ст. 5), тук той прибавя към увереността си и своята молитва. Той прави това не защото допуска някаква вероятност солунци да се разминат със своето призвание, а за да ги насърчи в техните "дела на вяра" (ст. 11).

Следващият подвъпрос цели да накара хората да се замислят за практическите стъпки, които те трябва да направят, за да видят реализирани своите мечти. Разбира се, преди всичко, ние се нуждаем от Божието водителство и "разрешение" да действаме. Но що се отнася до нашите действия след уверението, получено в молитва, често ни липсва едно единствено нещо: инициативност. Много пъти страхът от неизвестното ни пречи да приведем в действие и завършим иначе добри планове. Насърчете членовете на групата към смелост – след първата стъпка на вяра нещата съвсем не изглеждат толкова трудни и непостижими!

Изучаване 2

Въпрос 3. Много коментатори смятат, че всъщност лъжепророчествата в църквата в Солун са резултат от неразбиране на учението на Павел по време на пребиваването му там. Павел е проповядвал, че идването на Исус е близо и вероятно ще стане още докато той е жив, и тогава всички Божии хора от цял свят ще се съберат заедно, за да останат с него завинаги (1 Сол. 4:17; Марк 13:27). След това обаче някои започнали да казват, че *вече е настанал денят Господен* и тяхното учение причинява вълнение и несигурност, и отвлича хората от нормалните им задължения (вж. *New Bible Commentary*, 1288). Така че, тук Павел не казва на църквата в Солун, че Христос не може да дойде всеки момент. Той не иска да приспи тяхната бдителност в очакване на Христос. Павел просто иска да разсее всякакво недоразумение, като посочва, че връщането на Христос още не е настъпило, защото преди това трябва да се появи човекът на греха. Освен това, когато Господ Исус се върне, той ще "убие с дъха на устата Си" антихрист (2 Сол. 2:8). Така че, Христос още не е дошъл, защото не е унищожил този човек на греха. Но Той би могъл да дойде във всеки момент (вж. Grudem, W., *Systematic Theology*, 1103-4).

Въпрос 4. Очевидно големият интерес към есхатологичните въпроси е продиктуван от естественото желание на всеки християнин да знае какво го очаква след този живот. Но прекалено голямото внимание към тези въпроси е нездравословно, защото може да доведе до пренебрегване на нашите всекидневни задължения (вж. 3:6-12), и в крайна сметка – на Великото поръчение на Христос да правим ученици днес и сега.

Колкото до въпроса как да не допуснем да ни завладее страх или смущение, нека просто кажем, че ние трябва да уповаваме на словото, а то ни съветва да бъдем "винаги готови", защото Божият ден ще дойде изневиделица, като "крадец нощем". След като чуете отговорите бихте могли да накарате някой да прочете Матей 6:34, който звучи насърчително и е в духа на гореказаното.

Въпрос 6. В историята на църквата са правени много догадки за самоличността на "оня" ("това" от ст. 5 е в среден род, но в ст. 7 е в м.р. – "оня"), който възпира бунтаря (антихрист) – считало се е, че това е Римският император, Сатана, мисионерското дело на Павел, Еврейската държава, Святият Дух, възпиращото (за злото) служение на Святия Дух чрез църквата и др (вж. NIV Study Bible, стр. 1794). Затова, едва ли вашата група ще може да достигне до правилния отговор. Целта на въпроса е просто да очертае сложността на проблема пред групата.

Верен превежда ст. 7 като "тайната на беззаконието". NIV дава следния превод на същия израз: "тайната сила на беззаконието". Обикновено думата "тайна" в НЗ е свързвана с благата вест. В случая означава, че ние знаем някои неща за злото дотолкова, доколкото Бог ни открива. Това зло вече действа и ще бъде напълно открито, когато се премахне възпиращия фактор (Вж. NIV Study Bible, 1794).

Въпрос 9. Доктрината за спасение определя следните етапи в живота на човек от невярващ до състоянието му след смъртта: предопределение, призоваване, обръщение, обновяване, оправдание, приемане, освещение, устояване, прославяне (LBC, *Introducing Christian Doctrine,* 138).

Въпрос 10. Глава 2 е централна за второто послание на Павел към църквата в Солун. Макар и писано малко след 1 Солунци, като че ли 2 Солунци е родено в момент на нарастваща външна опозиция срещу църквата (вж. 1 гл.). Вероятно това е една от причините, поради които в църквата се появява групичка вярващи, които вярват че денят на Господа е вече дошъл. Павел поучава, че на църквата предстои да се изправи срещу един период на безпрецедентно сатанинско влияние и опозиция, което ще предшества идването на Христос. Затова той поставя такова ударение върху необходимостта солунските вярващи да не отстъпват от вярата и да стоят твърдо на посланието, което са чули от него (вж. *New Bible Commentary*, 1286).

Изучаване 3

Задача.
Този метод на наблюдение на текста е много забавен и провокира дебат и дискусия в групата. За да стане добро интервю, наблегнете на това, че хората трябва да намерят отговорите в пасажа и да избират само въпроси, чиито отговори могат да бъдат открити в текста. По време на интервютата по двойки помагайте на тези, които се затрудняват и на тези, които се отклоняват от конкретните въпроси. Ако усетите, че някой в групата е настроен "еретично", вие бъдете неговият партньор.
Ако смятате, че групата ви ще се затрудни, можете предварително да измислите въпросите и да им ги раздадете на листи, за да могат да ги ползват по двойки. Можете да ползвате някои от помощните въпроси.

Въпрос 1. *Верен* превежда "неразбраните" с по-общото "лошите", а "нечестивити" – с "зли". Това очевидно са невярващите, които са създавали доста проблеми на солунските християни.
Въпрос 2. Значението на Божията вярност за Павел личи от честата употреба на думата и нейните производни в 1 и 2 Солунци – 23 пъти! Божията вярност се изразява в това, че той никога не изоставя своите деца. Той непрекъснато ги утвърждава и усъвършенства във вярата, като същевременно ги предпазва от Сатана.
Въпрос 3. Това е едновременно молитва, надежда и убеждение на Павел – той знае, че е апостол, призован от Господ Исус Христос, и поради това неговото послание единствено може да донесе живот и благоденствие за вярващите в Солун.
Въпрос 5. *WBTC* дава следния превод на израза в ст. 6б: "който е мързелив и не живее според учението, което е получил от нас". Гърците са презирали тежкия труд и са смятали, че той е само за робите.
Въпрос 6. Павел не се е срамува от тежкия труд, ако той би спомогнал за разпространение на благата вест. В ст. 8 Павел не иска да каже, че не е приемал гостоприемството на солунци, а че не е зависел от другите хора за своята прехрана. С делото си за каузата на благовестието той е показал, че заслужава да бъде на тяхна издръжка. Но Павел решава да работи допълнително, не само за да не бъде в тежест за своите домакини, но и за да служи за пример на солунските вярващи, чието трудолюбие не било една от силните им характеристики.
Въпрос 8. Може би част от отговора на този въпрос се крие в ст. 13, който *WBTC* превежда така: "не се уморявайте да вършите добро". Ако отношението ни към работата е такова, като че ли работим за пред Бога и неговото свидетелство, рано или късно Бог ще благослови усилията ни. Той може да направи "пазарен" труда ви, даже и ако работите в "непазарна" икономика.